

Rodney Rijsdijk & Robbert Tilli

En Johan zag dat het goed was

Ajax 2016-2019

in 32 portretten

Uitgeverij Brandt
Amsterdam, 2019

14 en 34 voor altijd.
Voor Johan en Abdelhak.

Inhoud

Copyright © 2019 Rodney Rijdsijk & Robbert Tilli
Omslagontwerp: Moker Ontwerp
Omslagbeeld: Robbert Tilli
Foto auteurs: Sander Veeneman
Typografie: Zeno Carpentier Alting
NUR 489
ISBN 978-94-93095-17-5

Voorwoord: Broodje Krokot	7
1 – Een jaar met Peter Bosz' vijf-seconden-regel	13
2 – Lasse Schöne is Ajax	19
3 – Matthijs de Ligtpuntje	23
4 – Davy Klaassen, King of the Wild Frontier	27
5 – Jari Litmanen, de Finse Amsterdammer	33
6 – Passant Traoré	38
7 – Davinson Sánchez van oud-Ajax	42
8 – Buurman Frank	48
9 – Het Mysterie Marco van Basten	54
10 – Abdelhak Nouri, Godenzoon uit Geuzenveld	59
11 – Donny van de Beek: Het Beest van de Biblebelt	64
12 – Marcel Keizer en het technisch harteloze hart	68
13 – Mijn race met Edwin van der Sar	73
14 – De Fluwelen Revolutie & Nico	79
15 – Justin Kluivert hoort bij Ajax, zeker weten	85
16 – Panteniets en Tadić niet niets	90
17 – Blind, man van een goddelijke afstamming	95
18 – Onana, o nee nee, o ja ja	100

19	– Kabouter Kostas	106
20	– De doorbraak van Frenkie. En van mijn sleutelbeen.	111
21	– Joël Veltman: from hero to zero and back?	116
22	– Juichen met Dolberg	122
23	– Hakim Ziyech: fenomeen uit Flevoland	127
24	– De afscheidstournee van Hakim Ziyech	132
25	– Mazraoui van Mazda naar Maserati in no time	137
26	– David Neres: Brasil La La La La La La La La	144
27	– Hazes + Hardrock + Humor = Huntelaar	151
28	– Louis, de man van Truus	157
29	– Erik ten Hag, als je wint heb je vrienden	164
30	– Richard Witschge: Patatje Lefgozer	170
31	– Dennis Bergkamp, the unflying Dutchman	176
32	– Johan, tot onze dienst	182

Voorwoord: Broodje Krokot

Beste lezers,

Welkom op deze trip. Jullie reisleiders Robbert Tilli en ondergetekende, Rodney Rijsdijk, nemen jullie in dit boek mee op een enerverende roodwitte roadtrip die begon in 2016 en die nu, anno 2019, nog steeds niet voorbij is. We weten nog niet hoe lang de reis gaat duren, dus het is vast tijd voor een terugblik op de reis tot zover. Het was niet altijd een rustige en ook niet altijd een leuke reis. Hoge pieken en diepe dalen wisselden elkaar af.

Om elkaar een beetje te leren kennen, zal ik ons even voorstellen. Robbert en ik kennen elkaar sinds eind jaren negentig uit de Amsterdamse popconcertwereld. Hij werkt voor die prachtige oude muziekkerk aan de Weteringschans, Paradiso, en ik heb bijna twintig jaar voor de muziektempel aan de andere kant van het Leidseplein gewerkt, De Melkweg. Robbert is een man die van vele markten thuis is: journalist, schrijver, maar ook tekenaar. Ik was fan van zijn artworks. Hij maakt portretten van voetballers, popsterren en van talloze figuren die hem inspireren.

Maar het is niet alleen de liefde voor muziek en kunst die ons bindt. Wij zijn beiden grote voetballiefhebbers en daarom leek het me dus een goed idee om samen met hem een boek te maken. Dat plan hebben we in 2014 al eens besproken onder het genot van een kopje koffie op de Haarlemmerdijk, maar het is er toen niet van gekomen.

Ik was het hele plan eigenlijk al bijna vergeten toen ik een kleine vierenhalf jaar later ineens mail binnenkreeg van de heer Tilli. Of ik nog wist van onze koffiedate op de Haarlemmerdijk en of ik nog interesse had in een gezamenlijk project? Ik vond zijn tekeningen destijds al tof, maar een dikke vier jaar verder bleek Tilli nog verder te zijn gegroeid, en nu achtte hij de tijd wel rijp om aan ons plan te gaan werken.

Maar natuurlijk!

8

Tijd om de koppen weer eens bij elkaar te steken. *En un momento dado* spraken we af in De Tolhuistuin in Amsterdam-Noord en lunchten daar met broodjes kroket. Het was december 2018 en iedereen zag de potentie van dit Ajax. Als jonge veulens dartelend door de groepsfase van de Champions League en ook in de competitie prima op dreef. Echt een leuk team om te zien.

Robberts artworks waren dus met het klimmen der jaren nog een stuk toffer en mooier geworden dan ik ze al vond, dus wellicht is het wel goed geweest dat we nog even hebben gewacht.

Direct na onze krokettenlunch belden we met Paul Brandt, een uitgever uit de Jordaan die wij toevallig allebei kennen. Paul vond het idee leuk en zeker interessant, maar hij wilde nog wel wat meer weten over onze plannen, en hoe kun je zulke dingen beter bespreken dan met een biertje in een Jordanees kroeg?

Een titel hadden we nog niet. We gebruikten de werktitel *Broodje Kroket*, naar ons favoriete lunchgerecht. Met titels

werkt het hetzelfde als met goede ideeën: die vallen vanzelf een keer uit de lucht. En inderdaad, tijdens een van onze krokettenessies viel de titel zo op ons bord, recht tussen de kroketten door: *En Johan zag dat het goed was*.

Dat was ons 'Eureka'-moment en we begonnen nog enthousiaster aan het boek te werken dan we al deden. We hadden een titel! Het enige linkje aan die titel was dat Ajax de hele boel nog weleens zou kunnen verpesten. Het zou ook niet voor het eerst wezen dat Ajax zichzelf op een cruciaal moment in de voet schiet. In dit geval zouden ze ook ons boek ermee verpesten.

En inderdaad: Ajax deed er in januari werkelijk alles aan om ervoor te zorgen dat wij met onze boektitel de flater van de eeuw zouden slaan. Die bizarre 4-4 tegen Heerenveen, de afgang in De Kuip en de schandalige nederlaag in Almelo. We waren amper een maand onderweg of de moed begon al voorzichtig richting onze schoenen af te zakken. Gelukkig deed PSV er ook alles aan om de competitie spannend te houden en Ajax begon zich langzaam maar zeker te herpakken.

In de nationale competitie werden er weer punten gepakt, maar vooral internationaal maakte Ajax flink veel indruk. De oorvijg die Ajax in Madrid uitdeelde aan Real Madrid is onvergetelijk. De knallende kopbal waarmee Matthijs de Ligt het Juventus van Cristiano Ronaldo uit de Champions League knikkerde... De zege bij Tottenham...

Ajax heeft verschrikkelijk veel indruk gemaakt op iedereen die van voetbal houdt. Vriend en vijand is het erover eens dat dit Ajax, als het loopt, zinsbegoochelend mooi kan voetballen. Maar ook een ploeg die met donderend geraas door de mand kan vallen. Het is een wonderlijk team. En dat is het.

We besloten om ons boek niet te beperken tot het jubel seizoen 2018-2019. Er is sinds 2016 ongelooflijk veel gebeurd

9

bij Ajax, en daar blikken we met onze portretten op terug. Gouden pieken, zoals de Europese campagnes in 2017 en 2019, maar ook inktzwarte diepe dalen, waarbij het persoonlijke drama rond Abdelhak Nouri natuurlijk het allerdiepste dal was.

Het is in vele opzichten een periode die we niet zullen vergeten.

Dat we de perfecte titel voor ons boek hadden gekozen bleek niet veel later. Jordi Cruijff vertelde in een interview dat dit Ajax het voetbal speelt zoals zijn vader dat zo graag zou zien.

En Johan zag dat het goed was.

We hebben de hoofdstukken in een chronologie geschreven die begint in de zomer van 2016 en die eindigt in de lente van 2019. Hier en daar maken we een zijsprongetje, want zo zijn wij. En het laatste portret is natuurlijk een ode aan de grote meester zelf.

De stukken zijn gedurende het seizoen geschreven en dus zal de actualiteit van nu hier en daar wellicht een fronsend wenkbrauwje opleveren. Zo schrijft Tilli in een van zijn stukken dat hij graag naar Premier League-voetbal kijkt en dat hij The Spurs leuk vindt om te zien. Nou, beste lezer, ik kan je garanderen dat de heer Tilli daar op 8 mei 2019 rond de klok van 23.00 iets anders over dacht. 'Maar da's logisch,' zou Johan Cruijff zeggen.

Ik hoop dat jij als lezer net zo van deze reis zult genieten als dat wij hebben genoten van het maken van dit tijdsdocument!

Fijne reis, doe je veiligheidsriemen om en laten we hopen dat die roodwitte reis nog even blijft duren!

Rodney Rijdsdijk (mede namens Robbert Tilli), Amsterdam, mei 2019

ROBBERT: 'Ha Rodney! Wie heeft nou de aanzet gegeven tot al dat goeie voetbal ineens? Waar en bij wie begon het allemaal?'

RODNEY: 'Na een paar oersaai "tikkie-breed jaren" onder Frank de Boer, waarin weliswaar prijzen werden gewonnen maar supportersharten verloren gingen, werd het tijd voor iets anders. En daar was Peter Bosz. Feyenoorder, maar liefhebber van de Ajax-school. Prediker van aanvallend voetbal. Voetbal om het publiek mee te vermaken. Een ideale Ajax-coach, al zag niet iedereen dat gelijk, maar hij wist de fans voor zich te winnen met leuk en gedurfd voetbal. Ajax won niks dat seizoen. Maar de belangrijkste prijs was dat ze onze harten weer terug wonnen.'

ROBBERT: 'Toen ie binnenkwam was dat nog vloeken in de kerk voor sommigen. Eerlijk zeggen wat jij dacht, ouwe! Stond je erachter zoals je ook achter elke bar in de stad staat?'

RODNEY: 'Een volmondig ja! Iedereen begint bij mij met een tien. Sentimenteel gelul dat hij voor Feyenoord heeft gespeeld en daarna voor die club heeft gewerkt, zegt mij niks. Mij gaat het erom wat hij kan toevoegen aan Ajax. En dat heeft hij laten zien. Ik hoorde veel mensen zeiken over hem in het begin, maar toen hij die trein eenmaal lekker op de rails had, zaten diezelfde mensen ook zijn naam te scanderen. En wat vonden ze het allemaal erg dat ie wegging. Hou toch op met me. Supporters zijn ras-opportunisten. Hoe stond jij daarin trouwens?'

ROBBERT: 'Dat ga ik je vertellen in het volgende hoofdstuk. Ik moet zeggen dat ik me de negatieve pers herinnerde na de monsternederlaag van Heracles ooit in de Arena. "Naïef" werd ie genoemd. Maar bij Vitesse werd hij toch niet zomaar midden in het seizoen weggehaald door niemand minder dan Jordi Cruijff? Ik geloof dat hij daar op een haartje na

niet kampioen is geworden. Eerlijk gezegd vond ik Bosz echt een hele baas, "The Boss"!

HOOFDSTUK 1

Een jaar met Peter Bosz' vijf-seconden-regel



Het schijnt de laatste foto van Johan Cruyff in leven te zijn en hij is alleszeggend. We zien 's lands beste voetballer ooit, gezeten op een bankje, geflankeerd aan de linkerkant door zoon Jordi en rechts door Peter Bosz. Plaats van handeling is Tel Aviv waar de een technisch manager is en de ander trainer bij de plaatselijke trots Maccabi. Waarover praten zij met z'n drieën? Over voetbal. Waar anders over? Is het dan zo vreemd dat nog geen halfjaar later Peter Bosz de opvolger is van Frank de Boer als trainer van Ajax? Het is alsof Johan vanuit de hemel zijn zegen heeft uitgesproken over Bosz' komst naar Amsterdam.

De protesten tegen de komst van de voormalige Feyenoorder en zijn vaste assistent Hendrie Krüzen, die als oud-PSV'er ook al geen Ajax-DNA bezit, zijn opvallend lauw. De successen komen snel. Na wat opstartproblemen in de Eredivisie om te wennen aan zijn speelstijl doet Ajax het daarna vooral goed in Europa. We eindigen dat seizoen tweede op één puntje achter Feyenoord en worden ook tweede in de Europa League-finale, waar we wel een heuse *renaissance* van de Amsterdamse school beleven.

Nee, dat de keus op Bosz valt na de succesvolle jaren met De Boer en vier landskampioenschappen achter elkaar, is niet zo verbazingwekkend. Onder De Boer wordt op den duur zo saai gevoetbald, dat we wel weer eens een dominant Ajax willen zien dat Europa op zijn kop zet. Daarbij brengt het resultaatvoetbal in de nationale competitie ook geen nieuw kampioenschap meer. Ajax heeft net op 8 mei 2016 op de laatste speeldag van de competitie bij het zo goed als gedegradeerde De Graafschap *in extremis* de titel verspeeld. PSV is de lachende derde en kampioen. Trainer Bosz kennen we nog van zijn 'Russische-roulettevoetbal' bij eerst Heracles en later Vitesse. Met de betere spelers die bij Ajax nu eenmaal rondlopen, moet het risico te controleren zijn. Ajax weekt hem met succes los bij Jordi in Tel Aviv, waar hij op dat moment pas een half seizoen actief is.

Onder Bosz begint Ajax stroperig, maar eindigt swingend. Er gaat een competitieduel in augustus 2016 thuis verloren met 1-2 tegen Willem II met de trefzekere Spanjaard Fran Sol. Uiteindelijk is daar in die lusteloosheid van een zwoele zomervond de strijd om de titel al verloren, kun je achteraf vaststellen. Maar eerlijk is eerlijk, na dat moment zal alles *crescendo* verlopen. Een maand later wordt datzelfde Willem II al keihard onder de voet gelopen in de beker (5-0). Dat is die wedstrijd die als het debuut van Nouri in de boeken gaat. In september 2016 krijgt Bosz van het bestuur een fijn cadeau-tje, dat hij dankbaar uitpakt: Hakim Ziyech wordt overgenomen van FC Twente. Ook lekker: die Servische stoorzender Nemanja Gudelj wordt op een zijspoor gezet en vertrekt naar China. Geleidelijk aan beginnen zich de contouren af te tekenen van een nieuw Ajax dat dartelt als een jong veulen in de wei van de Arena.

Onder Bosz speelt Ajax weer ouderwets vol op de aanval. Kort samengevat komt zijn speelwijze neer op 'hoog druk zet-

ten', gekoppeld aan de perfecte uitvoering van de zogenaamde vijf-seconden-regel. Bij balverlies moet de bal binnen het korte tijdsbestek van slechts vijf seconden heroverd worden op de tegenstander, waarna een snelle omschakeling volgt. Voor Nederlandse begrippen is dat al heel wat. Hij deed het al in zijn Vitesse-tijd. Dan moet Ajax het zeker kunnen. Voor de goede orde: Barcelona hanteert de drie-seconden-regel. Verschil moet er zijn. Maar het werkt in de Europa League. Toegegeven, de ene keer beter dan de andere keer.

Bosz bestrijdt in de pers voortdurend de veronderstelling als zou hij te naïef en risicovol spelen. Topwedstrijden thuis in de kwartfinale en halve finale tegen respectievelijk Schalke '04 en Olympique Lyon worden afgewisseld met onvervalste 'billendichtknijpers' in de uitwedstrijden tegen diezelfde clubs. Het gaat steeds maar net goed, maar we gaan wel aldoor weer een ronde verder, tot aan de finale tegen Manchester United in Stockholm toe. Hij moet dus iets goed doen, beseft het *journaliste* ook.

Bosz krijgt met zijn type spel iedereen op de banken. Het respect op de tribunes voor die ene goeie 'kakkerlak' is groot, zeker als op 2 april 2017 Feyenoord aan de zegekar wordt gebonden. De Bosz Boys zorgen ook voor recordomzetten van Ajax merchandise, zowel in de officiële fanshop als in de officieuze geuzenwinkel van AFCA. Ik raak in gesprek met Remco van AFCA over T-shirts met mijn 'sportretten' van Ajax-spelers. Het is dat hij het te druk heeft, dat het er niet van komt. De man doet alles in z'n uppie vanuit een loods op de immense industrieterreinen in Westpoort aan de rand van de stad. Er moeten daar nog proefdrukken liggen van een shirt met dezelfde prent van Lasse Schöne als hier in dit boek.

De internationale opleving van Ajax wordt allengs met groot enthousiasme gevolgd door de Britse voetbalpers. Er verschijnen doorwrochte artikelen, allemaal met de teneur

'*Ajax are back*'. Er worden de vergelijkingen gemaakt met *Brilliant Orange* uit 1974, waarbij ze het niet schuwen via videolinkjes met antieke beelden hun gelijk aan te tonen. We zien Oranje collectief druk zetten op de tegenstanders van destijds, toen het allemaal nog een stuk trager ging; dat dan weer wel.

Voor Remco van AFCA gaat alles nog sneller dan het Ajax-spel. In de week van de finale krijgt hij zo veel bestellingen. Tot op de laatste dag brengt hij zelfs pakketjes naar Schiphol waar fans op hem zitten te wachten. Iedereen wil zich speciaal in het nieuw hullen voor de eerste Europese finale in eenentwintig jaar. Die hele gekte omtrent Ajax is te herleiden op het vakmanschap van één man, Peter Bosz, die zijn team laat swingen als in de goede oude tijd. Zijn Crujffiaanse spelopvatting voelt voor iedereen met een Ajax-hart als het ultieme eerherstel van een slapende reus.

Er is ondanks alle lofzangen in heel Europa toch nog één persoon te vinden die het allemaal maar 'leuk en aardig' vindt wat Ajax doet. Maar meer ook niet. Dat is José Mourinho, de chronisch cynische trainer van Man U, dat in de finale zal zegevieren met saai countervoetbal (2-0). In voetbal gaat het maar om één ding, winnen, vindt hij. Dat weet Bosz ook wel. Alleen lukt zijn tactiek daar die ene dag in Stockholm totaal niet. Later zal hij nog zeggen het weer net zo te doen, als hij weer de kans kreeg. Winnen met leuk spel geeft zoveel meer voldoening. Dat soort verhalen vertelt hij inmiddels vanuit Duitsland, waar hij al aan zijn tweede club is begonnen. Na een flop bij Borussia Dortmund in het post-Ajax-jaar, dat uiteindelijk maar één jaar duurt, zit hij nu bij Bayer Leverkusen. Intussen zijn wij twee kaalgeschoren trainers verder en borduurt Ten Hag stug voort op de erfenis van (vooral) Bosz en Keizer.

In dat ene jaar bij Ajax zet Bosz wel wat neer. Vreemd dat dat maar zo kort geduurd heeft. Kort na de verloren Europa

League-finale eist de kennelijk lang bestaande tweespalt in de trainersstaf zijn tol. Een heel seizoen lang hebben Bosz en assistent Krüzen schijnbaar moeten opboksen tegen het wat stuurs kijkende 'kamp Bergkamp'. Dat kunnen ze niet nog een seizoen volhouden. De bom barst en ze stappen op. Het sprookje duurt voor het publiek, dat toch een Feyenoorder in de armen sloot, amper een jaar.

Iedereen kent intussen de verhalen uit zijn hoofd hoe Bosz als speler van Feyenoord naar De Meer reed om daar *undercover* de trainingen van Louis van Gaal te komen afkijken. Hij is zijn hele leven al een stiekeme adept van de Ajax-school geweest. Crujff en Van Gaal lijken elkaars tegenpolen. In feite bezetten ze met hun visie dezelfde zijde van de magneet die aantrekkingskracht uitoefent op Peter Bosz. En ja, dat zie je ook wel terug in die ene laatste foto van Johan op het bankje in Tel Aviv. Het is daar op dat Israëliëse pluche dat de fluwelen revolutie voor het eerst echt in gang wordt gezet. Daar geeft Crujff, zelf al weg bij Ajax, de sleutel van de club aan Peter Bosz. Op zijn beurt wordt hem die sleutel weer ontfutseld door een ander kind van de club, dat ook weer sneuvelt. Zo gaat dat: de revolutie eet zijn eigen kinderen. Directeuren Van der Sar en Overmars handelen daar ook naar.

Ik voorspel op de langere termijn de terugkeer van Bosz met als technisch directeur Jordi Crujff, niet omdat het moet, maar omdat het kan. Hij heeft nog iets af te ronden in Amsterdam. Dat zal nog wel een tijdje op zich laten wachten. Moge deze revolutie een langer leven beschoren zijn dan vijf seconden.

Robbert Tilli

5 sec!

2 x 010 = 020



Peter
de
Grote

RT© 2019



Schönes Tor!
Mooi doelpunt!
Great goal!
Joli but!

temmelig mål
Lindo gol!

20
X
X
X

RT© 2017

De Toekomst
De ligt
Delight!

36

Well he was
just
seventeen

X
X
X

RT © 2017



10

Pure
klasse
Klaassen!

RT
© 2017